

הערל פרק שמיני יבמות

עמ.

עין משפט
נר מצוה

א) נעיקר הכונה אסופא דקרא' איש צמטאו יומנו ועי' תוס' ע"ו לו: ד"ה דכתיב לא תתחנן ויכ' סוף מוס' צמטאות טע' סוף ד"ה אלן, צ) גרסתה הערוך רונגר פירוש לשון פרסי רון יום גר שפיר כלומר שפיר יום ושניו צ"כ קצב. שגס הכשרים בשם ר"ח כתב ק' רונגר, ד) נלפניו איתא רח פפא,

הגהות הב"ח

גמ' ופייסניהו מיד ויקול: (ב) תוס' ד"ה ותטאו וכו' שהצדיקה עליהם הדין: (א) ד"ה דונגר וכו' כדלמך צ"כ. ג"כ דף 5' וסם משמע דהו גורסי' רח פפא שוב מלאמי צ"כ דף 7' קצב ע"א לדרך לגרוס רונגר והוא שמי מצוטת רח פי' יום וגר פי' שפיר דהיינו שכ"י יום וכן ק"ל דל"ל כאן רונגר דר"ל שפיר יום וצמטת דונגר אין לו פירוש כלל וא"כ גם שם כצדק"ס ל"ל רח פפא וק"ל:

תריסר ירחי שפא. לאו דוקא דהא קרוב לתלתין שנין הוא שהרי סוף שנותיו של דוד היה אלף לפי שאין דרך כבוד לפסוד אחר יצ"ח אחר שנתקבלו תנחומין על המט כדלמך צמטאו קטן (דף כ"א): אין לנו. לתצוה לשאול ולציטו לא כסף ולא זהב כי אם נפשות ואין לנו להמית בשאר ישראל כי אם צורעו:

ארמוני ומפיושות. אומן מפיושות היה בן שאול ואמר ר"ת דהוא היה רבו של דוד דלמך צפרק קמא דצרכות (דף 7. ו) שהיה מציים פני דוד צהלכה וגרס התם דלא מפיושות שמו אלף איש צעל שמו כי מפיושות בן שאול נקרא איש צעל צדכרי הימים ולא כמה כעמוד בצפרים איש צושט שמו דלא מצינו צושט מקום איש צושט שנקרא מפיושות ואיש צושט נהרג בתחלת מלכות צית דוד קודם מעשה הגבועים דליכא למימר דמפיושות צנו של יהונתן היה רבו של דוד דלמות לא מצינו צושט מקום שנקרא לא איש צושט ולא איש צעל ור"ת ולמה לא חלק לו כבוד לרבו לצקש עליו רחמים שלא יקלטנו הארון וי"ל דשמה צקש ולא נענה:

והוקענוס. תלייה: **צאומה** זו. **ישראל:** הרחמנים כו'. והני גבועים כיון דלא מרחמי אינן ראוין לידבק בהן מיד גזר עליהן דוד לך נאמר והגבועים לא מצני ישראל המה: **ויהמול המלך.** ואי צארו תליא מילתא כיון דלא קלטו ארון מהו חמלתו של דוד. ומשני שלא העבירו: **וכי משוא פנים יש צדכר.** וכי היה לו להעביר את כולן: **ואכתי משוא פנים יש צדכר.** הואיל וקלטו ארון לא היה לו להמית אחר תחמו: **ואל יחלל שם שמים.** שהיו האומות אומנים אין אומה זו ראויה לידבק בה שהרי פשטו יריהם בגרים לטול מונותיהם ולא עשו בהן נקמה: **עד לא נימנו לקצורה:** דוגור. שפירס: **אלף מהכא ויספר שלמה (אח) כל האנשים וימלאו מאה וחמשים אלף ויעש מהם שבעים אלף (נושא) סבל: מחוטב עץ.** מדקרינהו לחוטבי עצים בצאפיהו שמע מיהא לאו ככלל ישראל יניהו ולא ככלל גרים אלף עצדים ועצדים פסולים יניהו וגבועים חוטבי עצים יניהו ולהכי אקליניהו יהושע: **משה גזר עליהן לההוא דרא.** על חוטבי עצים שהיו צימיו: **וינס יהושע.** אלמא עצדים יניהו ויהושע לדורות הצאים גזר דכתיב (יהושע ט) לא יכרת מכם חוטבי עצים: **צומן שצמ"ק קיים.** דכתיב (שם) למזבח ה': חלקנו

תריסר ירחי שתא ^א ולא דרכיה למספדיה גתינים ניקרינהו ונפייסניהו ^ב ויקרא המלך לגבועים ויאמר אליהם ^ג מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכו את נחלת ה' ^ד ויאמרו לו הגבועים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש וגו' ^ה ואתן לנו שבועה פייסינהו אמר בשלשה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנין וגומלי חסדים רחמנים דכתיב ^ו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה ביישנין דכתיב ^ז בעבור תהיה יראתו על פניכם וגומלי חסדים דכתיב ^ח למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו' כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו ^ט ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמוני ואת מפיושות ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזילי המחולתי מאי שנא הני אמר רב הונא העבירים לפני ארון כל שארון קולטו למיתה כל שאין ארון קולטו לחיים מתיב רב הונא בר קטינא ^י ויהמול המלך על מפיושות בן יהונתן בן שאול שלא העבירו וכי משוא פנים יש בדבר אלא שהעבירו וקלטו ובקש עליו רחמים ופלטו ואכתי משוא פנים יש בדבר אלא שבקש רחמים שלא יקלטו הארון והא כתיב ^{יא} לא יומתו אבות על בנים ^{יב} וגו' אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מוטב שתעקור אות אחת מן התורה ואל יתחלל שם שמים כדכתיב ^{יג} ונתת רצפה בת איה את השק ותטהו לה את הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם וחית השדה לילה והא כתיב ^{יד} לא תלך תלין נבלתו על העץ אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק ^{טו} מוטב שתעקור אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים כדכתיב ^{טז} והוא עשוי עובדים ושבים אומרים מה טיבן של אלו הללו בני מלכים הם ומה עשו פשטו ידיהם בגרים גרורים אמרו אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו ומה בני מלכים כך בני הדייטות על אחת כמה וכמה ומה גרים גרורים כך ישראל על אחת כמה וכמה מאה וחמשים אלף שנאמר ^{יז} ויהי לשלמה שבעים אלף גושיא סבל ושמונים אלף חוצב בהר ודלמא ישראל הוו לא סלקא דעתך דכתיב ^{יח} ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד ודלמא ^{יט} דוגור בעלמא אלא מהכא ^כ ויספר שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל [וגו'] וימצאו מאה וחמשים אלף דוד גזר עליהם משה גזר עליהם דכתיב ^{כא} מחוטב עץ עד שואב מים מים משה גזר לההוא דרא דוד גזר לכלולי דרא ואכתי יהושע גזר עלייהו דכתיב ^{כב} ויתנם יהושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמוזב ה' יהושע גזר בזמן שבית המקדש קיים דוד גזר בזמן שאין בית המקדש קיים בימי

צית המקדש קיים מותר ואם היו מפיקין חלק עדה היו מותרים לגמרי ושוב לא יחול שום עצדות של חלק מוצח אפילו לכשיבנה ואין נראה לרבינו תם דמדאורייתא אסרי צלאו דלא תחמתן כדמסקי רבא לעיל (דף ע"ז) דצניותותן אית להו חתנות ותנן (מכות דף י"ג.) ואלו הן הלוקין הצא על הממזרת ועל הנתינה ומיהו איכא למימר דנתינה אגב שיטפא דממזרת נקטה וכן ריבך לומר למאי דהוה צעי רבא למימר דצניותותן לית להו חתנות דככל דוכתא איירי צניותות גבי קנס ובעשה יחסין (קידושין ס"ג.) צמתניתין ונראה לרבינו תם דדוד גזר עליהם שעבוד והא דקאמר לעיל ראי להדבק עם ישראל היינו להיות בני חורין מותן אצל חתנות אסור מדאורייתא והא דקאמר צימיו רבי צקשו להמיר נתינים לא להמתן צהם אלף להפקיע עצודתם ואמר להם רבי חלק מוצח מי ימיר הלכך אין לנו להמיר אפילו חלקנו שלא ישתכח חלק מוצח ופליגא דרבי חייא בר אבא דלמך צפרק קמא דצרכות (דף 7. ו) שהיה מציים פני דוד צהלכה וגרס התם דלא מפיושות שמו אלף איש צעל שמו כי מפיושות בן שאול נקרא איש צעל צדכרי הימים ולא כמה כעמוד בצפרים איש צושט שמו דלא מצינו צושט מקום איש צושט שנקרא מפיושות ואיש צושט נהרג בתחלת מלכות צית דוד קודם מעשה הגבועים דליכא למימר דמפיושות צנו של יהונתן היה רבו של דוד דלמות לא מצינו צושט מקום שנקרא לא איש צושט ולא איש צעל ור"ת ולמה לא חלק לו כבוד לרבו לצקש עליו רחמים שלא יקלטנו הארון וי"ל דשמה צקש ולא נענה:

ותטהו לה את הצור. אומר שהצדיקה ^ט עליו הדין ואמרה האור תמים פעלו: **דונגר גרסי'.** מדת שפירות דדון לשון מדה כדלמך צצבא בתרא ^א (דף 7.): וקרני ליה ^ב ודון פפא: **ונתינים** דוד גזר עליהן: צריש שמעתין פי' צקוטרכס שגור עליהן חתנות ומכתיב והגבועים לא מצני ישראל המה וגו' כלומר אין ראויין להדבק בישראל והשתא פריך דמשה גזר עליהן עצדות ואסור משום לא יהיה קדש ומשני דמשה לא גזר אלף לההוא דרא ויהושע צומן שצמ"ק קיים ומצינו למימר דלא נאסרו צושט פעם מלכות לא יהיה קדש כיון דלא גזר עליהן עצדות אף צומן שאין צית המקדש קיים ודוד גזר עליהן חתנות ולא שעצדס לכלוהו דרי ואתי שפיר הא דאין צמתנים תורת עצדים דמתן צאלו נערות (צמנות דף כ"ט.) דהצא על הנתינה יש לה קנס ואילו צצא על השפחה תנן דאין לה קנס ואומר צירושלמי אפי' משומרת שלא נצטלה ועוד דלם יש צהם תורת עצדות ליתסרו מוריי צמתני דמשומר אסור צשפחה כדלמך צחציו עצד וחציו בן חורין לישא שפחה אין יכול וצפרק עשה יחסין (קידושין דף ע"ז.) קאלמך דמוריי ונתיני מותרים לצא זה צזה ועוד יש לפרש דכי פריך ולא עצדות ממש משה גזר עליהן ומסתמא גזר נמי שלא יתמתנו צהם דאין נכון שיתמתנו צהם כיון דנרצין כעצדים ודוד נמי נוכל לומר דגזר עליהן עצדות כדי שלא יתמתנו צהם והשתא פריך שפיר דמשה גזר עליהן וימא השתא הא דקאמר צימיו ר' צקשו להמיר נתינים להפקיע שעבוד מהם ועל ידי כך יהיה מותר להמתן צהם ומסקי דחלק מוצח מי ימיר וכיון דאישתמיר צהן שעבוד של חלק מוצח אין הגון לידבק צהם ופליגא דרבי חייא בר אבא דלמך חלק מוצח צומן שאין

נחלה: דברים כא כג. 13. ויהי לשלמה שבעים אלף נשא סבל ושמונים אלף חוצב בהר: מלכים א ה כט. 14. ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד כי הם אנשי המלחמה וצדיקו ושרי ושרי רבבו ופרשו: מלכים א ט כב. 15. ויספר שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל אתרי הספר אשר ספרם דוד אביו וימצאו מאה וחמשים אלף ושלושת אלפים ושש מאות מנצחים להעביר את העם: דברי הימים ב ב יז. 17. טפכם נשיכם ונרץ אשר בקרב מנצחי מחוטב עץ עד שאב ממיקי: דברים כט י מהם שבעים אלף סבל ושמונים אלף חוצב בהר ושלושת אלפים ושש מאות מנצחים להעביר את העם: דברי הימים ב ב יז. 17. ויתנם יהושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמוזב ה': יהושע ט כ. 18.

צו א טו"ע י"ד סימן של קט"ף צ: צב ב מ"י פ"ב מהל' אסורי ביאה הלכה מ' ופ"ט הלכה ז': צב ג מ"י פ"ב מהל' ממרים הלכה ד': ק ד מ"י פ"ב מהל' אסורי ביאה הלכה כב כג:

תורה אור השלם

1. ויקרא המלך לגבועים ויאמר אליהם והגבועים לא מבני ישראל המה כי אם מקתר האמורי ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאול להפתחם איש בקבאתו בישאאל ויהודה: שמואל ב כא ב ויאמר דוד אל הגבועים מה אעשה לכם ובמה אכפר וקרבו את נחלת?
2. ויאמרו לו הגבועים איך לנו פסח ויחב עם שאול ועם ביתו ואין לנו פסח ויחב עם שאול ויאמר מה אנתם אמרים אעשה לכם: שמואל ב כא ד ויתן לנו שבועה אנשים מבני והוקענוס לך בגבעת שאול בחדר וי' ויאמר המלך אני אתן: שמואל ב כא ו ואל ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב וי' מרחון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה באשר נשבע לאבתך: דברים יג יח ויאמר משה אל העם אל תקראו בי לבועבר נסות אתכם בא הקלעים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבקלי תחטא שמות כ טז כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אתרי ושמרו דרך ו לעשות צדקה ומשפט למען הביא יי על אברהם את אשר דבר עלי: בראשית יח יט ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמוני ואת מפיושות ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזילי המחולתי: שמואל ב כא ה ויחמול המלך על מפי ביתן בן יהונתן בן שאול על שבועתן אשר בינתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול: שמואל ב כא ז לא יומתו אבות על בנים לא יומתו על אבות איש בקוטאו וימותו: דברים כד טז ויקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם וימת ואת חית השדה לקח: שמואל ב כא י לא תלקי נבלתו על העץ פי קבור תקברנו ביום ההוא פי קללת אלהים תלוי ולא תשפא את אדמתך אשר י לקח ונתן:
3. ויאמרו לו הגבועים איך לנו פסח ויחב עם שאול ועם ביתו ואין לנו פסח ויחב עם שאול ויאמר מה אנתם אמרים אעשה לכם: שמואל ב כא ד ויתן לנו שבועה אנשים מבני והוקענוס לך בגבעת שאול בחדר וי' ויאמר המלך אני אתן: שמואל ב כא ו ואל ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב וי' מרחון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה באשר נשבע לאבתך: דברים יג יח ויאמר משה אל העם אל תקראו בי לבועבר נסות אתכם בא הקלעים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבקלי תחטא שמות כ טז כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אתרי ושמרו דרך ו לעשות צדקה ומשפט למען הביא יי על אברהם את אשר דבר עלי: בראשית יח יט ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמוני ואת מפיושות ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזילי המחולתי: שמואל ב כא ה ויחמול המלך על מפי ביתן בן יהונתן בן שאול על שבועתן אשר בינתם בין דוד ובין יהונתן בן שאול: שמואל ב כא ז לא יומתו אבות על בנים לא יומתו על אבות איש בקוטאו וימותו: דברים כד טז ויקח רצפה בת איה את השק ותטהו לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם וימת ואת חית השדה לקח: שמואל ב כא י לא תלקי נבלתו על העץ פי קבור תקברנו ביום ההוא פי קללת אלהים תלוי ולא תשפא את אדמתך אשר י לקח ונתן:
4. ויתן לנו שבועה אנשים מבני והוקענוס לך בגבעת שאול בחדר וי' ויאמר המלך אני אתן: שמואל ב כא ו ואל ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב וי' מרחון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבה באשר נשבע לאבתך: דברים יג יח ויאמר משה אל העם אל תקראו בי לבועבר נסות אתכם בא הקלעים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבקלי תחטא שמות כ טז כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אתרי ושמרו דרך ו לעשות צדקה ומשפט למען הביא יי על אברהם את אשר דבר עלי: בראשית יח יט ויקח המלך את שני בני רצפה בת איה אשר ילדה לשאול את ארמוני ואת מפיושות ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל בן ברזילי המחולתי מאי שנא הני אמר רב הונא העבירים לפני ארון כל שארון קולטו למיתה כל שאין ארון קולטו לחיים מתיב רב הונא בר קטינא ^י ויהמול המלך על מפיושות בן יהונתן בן שאול שלא העבירו וכי משוא פנים יש בדבר אלא שהעבירו וקלטו ובקש עליו רחמים ופלטו ואכתי משוא פנים יש בדבר אלא שבקש רחמים שלא יקלטו הארון והא כתיב ^{יא} לא יומתו אבות על בנים ^{יב} וגו' אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מוטב שתעקור אות אחת מן התורה ואל יתחלל שם שמים כדכתיב ^{יג} ונתת רצפה בת איה את השק ותטהו לה את הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם ולא נתנה עוף השמים לנוח עליהם יומם וחית השדה לילה והא כתיב ^{יד} לא תלך תלין נבלתו על העץ אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק ^{טו} מוטב שתעקור אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים כדכתיב ^{טז} והוא עשוי עובדים ושבים אומרים מה טיבן של אלו הללו בני מלכים הם ומה עשו פשטו ידיהם בגרים גרורים אמרו אין לך אומה שראויה להדבק בה כזו ומה בני מלכים כך בני הדייטות על אחת כמה וכמה ומה גרים גרורים כך ישראל על אחת כמה וכמה מאה וחמשים אלף שנאמר ^{יז} ויהי לשלמה שבעים אלף גושיא סבל ושמונים אלף חוצב בהר ודלמא ישראל הוו לא סלקא דעתך דכתיב ^{יח} ומבני ישראל לא נתן שלמה עבד ודלמא ^{יט} דוגור בעלמא אלא מהכא ^כ ויספר שלמה כל האנשים הגרים אשר בארץ ישראל [וגו'] וימצאו מאה וחמשים אלף דוד גזר עליהם משה גזר עליהם דכתיב ^{כא} מחוטב עץ עד שואב מים מים משה גזר לההוא דרא דוד גזר לכלולי דרא ואכתי יהושע גזר עלייהו דכתיב ^{כב} ויתנם יהושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה ולמוזב ה' יהושע גזר בזמן שבית המקדש קיים דוד גזר בזמן שאין בית המקדש קיים בימי

הערל פרק שמיני יבמות

המרה ואם היה מופקע מהס שבזד לגמרי שז לא היה חל עוד עליהן וא"ת וכוין דנתיני אסרי מדאורייתא מלא תמתן מאי שנא דמשומרך מותר זבן ובשפחה אסור משום לא יהיה קדש וי"ל דלא דלך תמתן איכא למילף משאר פסולי קהל כגון ממוז עמומי ומואצי דשרו בקהל גרים אבל לאו דלא יהיה קדש לא שייך למילף דהא לא תפסי קדושין בשפחה ולא היו דומיא דשאר פסולים ואם תאמר ומ"ס דממוז מותר בשפחה דמתן בהאומר בקידושין (דף סט.) ממוז נושא שפחה אפי' לכתלה כדמוכח התם בגמרא ואמר ר"ת דלא שייך לא יהיה קדש כדממוז דעיקרו זבן מקדישות מאיסור דלא תפסי זו קידושין ואין להאריך: **ב"מ** ר' בקשו להתיר נתינים. אין זה מבטל דברי ז"ד חזרו דהפקר בית דין היה הפקר: **א"י הכי יבומי נמי התייבם.** פי' א"כ צ"ל צנשא ישראלית איירי אע"ג דהיא שפיר מתייבמת או לא תקשי אמאי אין מייבם שהרי הוא אסור זה דהוי פלוט דכא וידי דקאמר חולץ קאמר נמי חולצין לאשמו אבל כיון דאיירי בגיורת איהו גופיה שרי לייבם: **ואיירי דאמר רבי יהושע חולצין בו.** וא"ת ור' יהושע גופיה אמאי נקט חולץ כיון דאיירי בגיורת אזי משום דקצטר דקהל גרים איקרי קהל כדפירש בקונטרס א"כ מאי קאמר ואין לי לפרש האיכא למשמע מדאסתניו חולץ וחולצין ולא אסתניו מייבם ומייבמין ש"מ דבסריס אדם חולץ וחולצין דאי בסריס חמה א"כ אפי' לייבם נמי שרי וי"ל דרבי יהושע נקט חולץ וחולצין אגב דבעי למימרא לא חולץ ולא חולצין דלא מלי למנעק לא מייבם ולא מייבמין דהוי משמע יבומי הוא דלא אבל מיתלך שרי מיהו רבי עקיבא הוי מלי למימני לא מייבם ולא מייבמין דכיון דפירש הטעם משום שלא היה לו שעת הכושר ממילא הוה ידענא דמיתלך נמי לא חליץ אלא אגב דנקט ר' יהושע חולץ נקט נמי ר' עקיבא: **אלמא בקהל עסקינן.** וכרבי עקיבא אמיא דסריס אדם צר חליצה וייבום הוא ומימנא דלמא כהא לא סברה כרבי עקיבא דמשוי חייבי לאוין כחייבי כריתות:

התרה ואם היה מופקע מהס שבזד לגמרי שז לא היה חל עוד עליהן וא"ת וכוין דנתיני אסרי מדאורייתא מלא תמתן מאי שנא דמשומרך מותר זבן ובשפחה אסור משום לא יהיה קדש וי"ל דלא דלך תמתן איכא למילף משאר פסולי קהל כגון ממוז עמומי ומואצי דשרו בקהל גרים אבל לאו דלא יהיה קדש לא שייך למילף דהא לא תפסי קדושין בשפחה ולא היו דומיא דשאר פסולים ואם תאמר ומ"ס דממוז מותר בשפחה דמתן בהאומר בקידושין (דף סט.) ממוז נושא שפחה אפי' לכתלה כדמוכח התם בגמרא ואמר ר"ת דלא שייך לא יהיה קדש כדממוז דעיקרו זבן מקדישות מאיסור דלא תפסי זו קידושין ואין להאריך: **ב"מ** ר' בקשו להתיר נתינים. אין זה מבטל דברי ז"ד חזרו דהפקר בית דין היה הפקר: **א"י הכי יבומי נמי התייבם.** פי' א"כ צ"ל צנשא ישראלית איירי אע"ג דהיא שפיר מתייבמת או לא תקשי אמאי אין מייבם שהרי הוא אסור זה דהוי פלוט דכא וידי דקאמר חולץ קאמר נמי חולצין לאשמו אבל כיון דאיירי בגיורת איהו גופיה שרי לייבם: **ואיירי דאמר רבי יהושע חולצין בו.** וא"ת ור' יהושע גופיה אמאי נקט חולץ כיון דאיירי בגיורת אזי משום דקצטר דקהל גרים איקרי קהל כדפירש בקונטרס א"כ מאי קאמר ואין לי לפרש האיכא למשמע מדאסתניו חולץ וחולצין ולא אסתניו מייבם ומייבמין ש"מ דבסריס אדם חולץ וחולצין דאי בסריס חמה א"כ אפי' לייבם נמי שרי וי"ל דרבי יהושע נקט חולץ וחולצין אגב דבעי למימרא לא חולץ ולא חולצין דלא מלי למנעק לא מייבם ולא מייבמין דהוי משמע יבומי הוא דלא אבל מיתלך שרי מיהו רבי עקיבא הוי מלי למימני לא מייבם ולא מייבמין דכיון דפירש הטעם משום שלא היה לו שעת הכושר ממילא הוה ידענא דמיתלך נמי לא חליץ אלא אגב דנקט ר' יהושע חולץ נקט נמי ר' עקיבא: **אלמא בקהל עסקינן.** וכרבי עקיבא אמיא דסריס אדם צר חליצה וייבום הוא ומימנא דלמא כהא לא סברה כרבי עקיבא דמשוי חייבי לאוין כחייבי כריתות:

גלוין הש"ס

בתני א"ר יהושע שבעין ענין זה פסקים לו ע"כ: רש"י ד"ה והפריס וכו' דהריב לא ימחה וכו'. לעיל ד' ע"א:

מוסף רש"י

סריס אדם. שפירסו אדם ולא מתמת חולי נסתריס מחליזו והיא בלא דבבול פלוט דכא וכרות שפחה הוא ואסור לישא תיכלית דכתיב לא יבא פלוט דכא (דע"כ כו.) או מייבמין לאו לכתמיה קאמר אלא ייבומן יבום שאם בעלו קנו דקמתי ואזיל (שם.) והוקן פסק מלידה ואפי' לאו מחייבי לאוין הוא. אלא קמ"ל דאע"ג דלאו צר אולדי הוא ביהאם ביהאם לקנות יבמתו ויולא ממנו בוגט (שם.) ונתנו בוגט כלומר או נתנו בוגט או חלוו ונתן ביומא מהני למיפסק עליו ועל כל האחות, דאי בעי ליבומי לו לא מלי דקס ליה בשבז לא יבנה (שם.) ואם בעללו קנו. ויולא בוגט בלא חליצה (שם.) ואסור לקיימן. אפי' קמי קמי, ממו אחין ובעלו הן את יבמתן. ואפלו דכא ויולא זו ולאו אוקן (שם.) ר"ג אומר דאין שרי אחין נשואין שמי אחיות, אחת גדולה ואחת קטנה ומת בעלה של גדולה ונפלה לפני בעל הקטנה, מלמדיס את הקטנה למאן בצעלה ולעקוב נשואיה כמי לייבם את זו שזימקה של זו חמורה לאסור הקטנה עליו, שלא היו נשואיה גמורים שמה תמלך ולכן לא תולא את זו משום אחות אשה, ר"ג אומר אם מילאה מילאה, ומתייבם הגדולה ואם לאו מתמין גדולה עד שתגדיל קטנה ובעל ויהיו קידושין גמורין ותלג גדולה משום אחות אשה (דע"כ יח.) אבל לא מיתלך לגדולה לא דפסק את הקטנה עליו משום אחות חללה (דקמון קט.)

חלקנו נסיר. דיכולין צית דין להמיר ולהפיקר חלקס של ישראל דקי"ל (למקן דף פט.) הפקר צית דין הפקר: **ופליגא דר' חייא.** האי דקאמר חלק המנוח מי ימיר ואע"ג דמוזב צימי רבי לא הוה קאמר דחלק מוצא אסור פליגא דרבי חייא: **חלק עדה לעולם אסור.** עד שיתירוהו: **בתני** **והסריס לא חולץ כו'.** דכתיב"ל לא ימחה שמו מישראל פרט לסריס ששמו נמחוי ואין לי לפרש. איני יודע אי זה סריס בן חליצה ואי זה פטור: **סריס אדם.** שנסתריס לאחר שנולד: **סריס חמה.** ממעי אמו: **לקיים דברי ר"ע.** עדות זו של רבי יהושע צ"ל לקיים דברי ר"ע העיד: **לא פסלה.** מן הכהונה שאין חליצת חליצה: **בעילה וגו.** שאסורה לו משום אשת אח שלא במקום מנוה: **גמ' כחייבי כריתות דמי.** דא"ר עקיבא צהחולץ (לעיל מט.) יש ממוז מחייבי לאוין וסריס אדם מחייבי לאוין הוא דכתיב (דברים כג) לא יבא פלוט דכא והיבי קאמר ר"ע סריס (וחולץ) את אשת אחיו הא לא רמיא קמייה ואכרזא קיימא כחייבי כריתות וקאי עלה בציפור אשת אח: **ואיירי דאמר ר' יהושע חולץ.** דלרבי יהושע יבומי לא דאית ליה קהל גרים מיקרי קהל ומיהו מיתלך חליצה דחייבי לאוין לרי יהושע בני חליצה וינהו: **דיקא נמי.** דלר' עקיבא יבומי נמי שרי דקמתי וכו' ויבמו את אשתו: **סריס אדם.** הואיל והיתה לו שעת הכושר ור"ע היא: **זקן.** נקט ליה כהדי שעת משום דדמי להו דהיתה לו שעת הכושר והשתא פסק מלידה: **ונתנו גט.** כלומר או נתנו לה גט: **מה שעשו עשו.** וכריתות גט למתמין או אס אסורין שז לייבמן: **ואסור לקיימן.** לאו אוקן קאי: **שנפלה לו.** והזקה לייבום: **ולבסוף נפלט.** דהשתא צעיל חליצה לאפקועי ויקא: **הוא דרצן גמליאל צפרק צ"ש.** בגדולה שנפלה לפני בעל אחות קטנה. אלמא אמי אסור אחות אשה ודחי אע"ג דבשעת נפילה אחיות: **אלא אמר רב יוסף.** שנפצת ואח"כ נפלה לו ודקאמרת הא אית ליה לר"ע חייבי לאוין כחייבי כריתות האי תנא דמתניתין הך תנא דבי ר"ע הוא דאמר צהחולץ ליבמתו (לעיל מט.) אי זהו ממוז כל שאר צטר שהוא בלא יבא ודלא כרבי סימאי דאמר (כמוצות דף כט.) מן הכל היה עושה רבי עקיבא ממוז חון מאלמנה לכ"ג שהרי אמרה תורה"ל לא יקח ולא יחלל אבל מכל חייבי לאוין גרידי אפילו ליכא קורבה הולד ממוז: ופריקין ואמאי סריס חולץ ואפילו היתה לו שעת הכושר איקרי כאן להקיס כו': **אמר רבא אס כן.** דשעת הכושר דמעיקרא לאו מלתא היא הואיל ובשעת מיתה לא חיו אפין לך אשה כו': **סמוך למיתתו.** ייסורי מיתה מתישס כחו. אלף אמרין הואיל ומעיקרא צר הקמה הוה צת חליצה היא הכא

בימי רבי בקשו להתיר נתינים אמר להם רבי חלקנו נתיר חלק מזבחה מי יתיר ופליגא דר' חייא בר אבא דאמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן חלק עדה לעולם אסור חלק מזבחה בזמן שבית המקדש קיים אסור אין בית המקדש קיים שרי: **בתני **אמר רבי יהושע שמעתי שהסריס חולץ וחולצין לאשתו והסריס לא חולץ ולא חולצין לאשתו ואין לי לפרש א"ר עקיבא אני אפרש** אדם חולץ וחולצין לאשתו מפני שהיתה לו שעת הכושר **א"ר חולץ ולא חולצין לאשתו מפני שלא היתה לו שעת הכושר ר' אליעזר אומר לא כי אלא סריס חמה חולץ וחולצין לאשתו מפני שיש לו רפואה סריס אדם לא חולץ ולא חולצין לאשתו מפני שאין לו רפואה העיד ר' יהושע בן בתירא על בן מגוסת שהיה בירושלים סריס אדם ויבמו את אשתו לקיים דברי ר"ע הסריס לא חולץ ולא מייבם יוכן איילונית לא חולצת ולא מתייבמת הסריס שחולץ ליבמתו לא פסלה בעלה פסלה מפני שהיא בעילת זנות וכן איילונית שחלצו לה אחין לא פסלוה בעלזוה פסלוה מפני שבעילתה בעילת זנות: **גמ' מכדי שמעינן** לר"ע דאמר חייבי לאוין כחייבי כריתות דמו וחייבי כריתות לאו בני חליצה וייבום יננהו אמר ר' אמי הכא במאי עסקינן יכגון שנשא אחיו גיורת ור"ע סבר לה כו' ויסי דאמר קהל גרים לא אקרי קהל א"ר הכי יבומי נמי מייבם אין הכי נמי ואיירי דאמר ר' יהושע חולץ אמר איהו נמי חולץ דיקא נמי דקתני העיד ר' יהושע בן בתירא על בן מגוסת שהיה בירושלים סריס אדם ויבמו את אשתו לקיים דברי ר"ע ש"מ מתיב רבה (פצוע דכא וכרות שפחה סריס אדם והוקן או חולצין או מייבמין כיצד מתו ולהם נשים ולזהם אחין ועמדו אחין ועשו מאמר בנשותיהן ונתנו גט או שחלצו מה שעשו עשו ואם בעלו קנו מתו אחין ועמדו הן ועשו מאמר בנשותיהן ונתנו גט או חלצו****

מה שעשו עשו ואם בעלו קנו ואסור לקיימן משום שנאמר **לא יבא פצוע דכא וכרות שפחה בקהל ה'** אלמא בקהל עסקינן אלא אמר רבה כגון שנפלה לו ולבסוף נפצע אמר ליה אביו וליתי איסור פצוע ונידחי עשה דייבום מי לא תנן ר"ג אומר אם מיאנה מיאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותצא הלזו משום אחות אשה אלמא אתי איסור אחות אשה ודחי הכא נמי גיתי איסור פצוע ונידחי אלא אמר רב יוסף האי תנא הך תנא דבי רבי עקיבא היא דאמר מחייבי לאוין דשאר הוי ממוז מחייבי לאוין גרידי לא הוי ממוז איקרי כאן להקיס לאחיו שם והא לאו בר הכי הוא אמר רבא אם כן אין לך אשה שכשרה ליבם שלא נעשה בעלה סריס חמה שעה אחת קודם למיתתו לר' אליעזר פירוקא דרבא פירכא היא התם כחישותא דאתחילה ביה היכי דמי סריס חמה אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן כל

נמי לא שנא: **לרבי אליעזר פירוקא דרבא פירכא היא.** גמרא פריך. כלומר האי פירוקא דרבא פירכא היא לרבי אליעזר דהא ודאי חזינן דשעת הכושר מילתא היא ואמאי קאמר רבי אליעזר סריס אדם אין חולץ דלא מהניא ליה שעת הכושר דמעיקרא הא ודאי סריסות של מיתה אין לו רפואה אפילו הכי מתייבמת האשה משום שעת הכושר דמעיקרא: **כחישותא הוא דאסתניה ציב.** ולאו סריס הוא אלא מיתה מכחשת כחו: היכי דמי סריס חמה. דקאמרת שלא היתה לו שעת הכושר: **שלא**

נמי לא שנא: **לרבי אליעזר פירוקא דרבא פירכא היא.** גמרא פריך. כלומר האי פירוקא דרבא פירכא היא לרבי אליעזר דהא ודאי חזינן דשעת הכושר מילתא היא ואמאי קאמר רבי אליעזר סריס אדם אין חולץ דלא מהניא ליה שעת הכושר דמעיקרא הא ודאי סריסות של מיתה אין לו רפואה אפילו הכי מתייבמת האשה משום שעת הכושר דמעיקרא: **כחישותא הוא דאסתניה ציב.** ולאו סריס הוא אלא מיתה מכחשת כחו: היכי דמי סריס חמה. דקאמרת שלא היתה לו שעת הכושר: **שלא**

א א מיי פ"ו מהלכות יבום הלכה ד ת סגג עשין נה טושיע אה"ע סימן קעב סעיף ג: קב ב ג מיי שם הל' ג ח טושיע שם ס"א: קג ד (מיי פ"ו מהל' אסורי ביאה) טושיע שם: קד ה מיי פ"ח שם הלכה ג סגג לאוין קפא טושיע שם ס' ו סעיף ח: קד ו טושיע שם סימן קעב סעיף ג: צהג"ה: קז ז מיי פ"ו מהלכות יבום הלכה ד טושיע שם סעיף ג: קח ח מיי שם טושיע שם סעיף ג ו סימן קעב סעיף ג:

תוס' חד מקמאי הא דתנן א"ר יהושען שמעתי שהסריס חולץ וחולצין לאשתו דוקא לענין חליצה ורובם דפליגי אבל לבוא בקהל ד"ע סריס אדם אסור לבוא בקהל סריס חמה מותר לבוא בקהל וסריס אדם ופצוע דכא ומתרים בגיורת דקהל גרים לא איקרי קהל וסריס אדם מותר לייבם את אשתו אם היא גיורת אע"פ שאה לו רפואה כיון שהיתה לו שעת הכושר דאי לא אולין לשעת הכושר אין לך אשה שכשרה ליבם (אלא) שלא נעשה בעלה סריס שעה א' קודם למיתתו וסריס חמה דקי"ל כר"ע דאינו חולץ ולא חולצין לאשתו דוקא שהוא לקוי מבעי אמו שלא היתה לו שעת הכושר ולא חיישי שמא הכריא בינתיים בכחילה גופיה: